

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

MAVZU: SUYAK-MUSHAK VA BIRIKTIRUVCHI TO'QIMA KASALLIKLARIDA HAMSHIRALIK ISHI. REVMATOID ARTRIT KASALLIGI ETIOLOGIYASI, KLINIKASI, DIAGNOSTIKASI DAVOLASH USULLARI VA OLDINI OLISH.

Rustamova Gulnor Eshnayevna 1972 yil 24- sentabr

Chirchiq Tibbiyot kolleji "Maxsus fanlar № 2"

kafedra mudiri yetakchi o'qituvchi

KIRISH

Ushbu ma'ruza matnida revmatoid artrit kasalligi, uni keltirib chiqaruvchi sabablari, kasallikning rivojlanish mexanizmi, kasallikning tasnifi, kasallikning klinik belgilari, kasalliklarni diagnostikasi va tekshirish usullari, kasallikning asoratlari, davolashning zamonaviy usullari haqida so'z yuritiladi. Kasalliklarni diagnostikasida klinik biokimyoviy tekshirish usullarining ahamiyati, organizmda sodir bo'layotgan biokimyoviy jarayonlar haqida so'z yuritiladi. Kasallikni nafaqat bo'g'im, balki ichki a'zolari zararlashi haqida ma'lumotlar berilgan. Kasalliklarni keltirib chiqaruvchi omillar, diagnostikasi, bemorlarni parvarish qilish, shoshilinch holatlarda tez tibbiy yordam ko'rsatish haqida ma'lumot berilgan. Mavzuga kalit so'zlar, rangli tasvirlar kiritilgan.

Ushbu ma'ruza matnini har kim o'zi uchun kasallik to'g'risida qo'llanma sifatida ishlatish uchun tavsiya etiladi.

Kalit so'zlar:

Mono, oligo, poliartrit, deformatsiya, eroziv-destruktiv, periferik, sinovit, fibroz ankiloz, ankiloz, osteoporoz, ulnar deviatsiya, Morj suzgichi kafti, keratokon'yuktivit, episklerit, atrofiya, kontraktura, Gebirden tugunchalari (revmatik tugunchalar)

Mavzu bayoni

Harakat tayanch apparati anatomo-fiziologik tuzilishi.

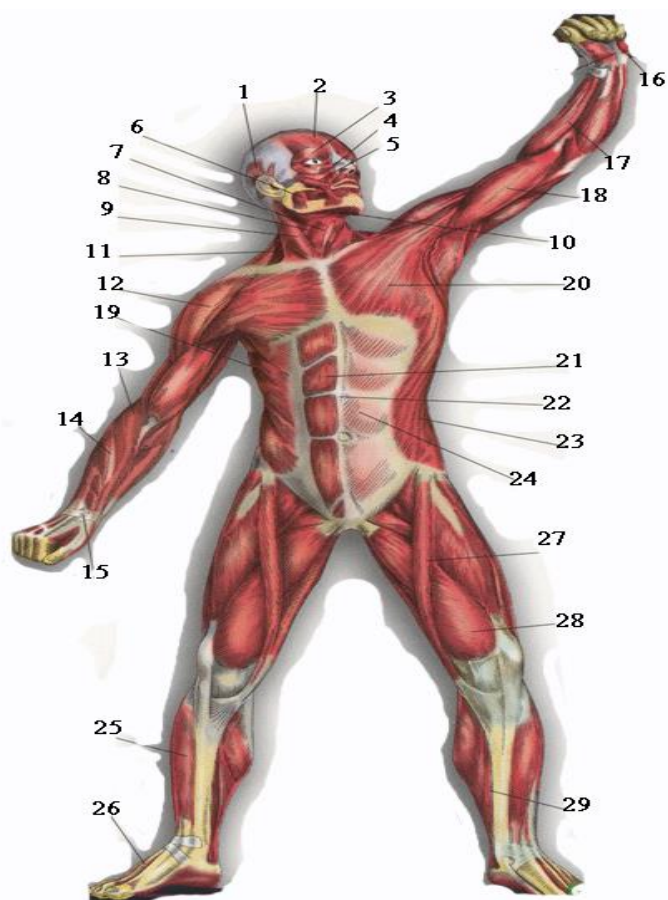
Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Bo'g'im kasalliklarining klinik xususiyatlarini bayon qilishdan oldin, odam organizmidagi bu sistemaning anatomik-fiziologik xususiyatlari to'g'risida bir oz to'xtalib o'tish lozim. Bo'g'im, bo'g'imni o'rab turgan bo'g'im xaltachasi va biriktiruvchi to'qimadan tashkil topgan, asli bo'g'im bo'shlig'i nazarda tutiladi. Bularga suyaklarning tog'ay bilan qoplangan bo'g'im oxirlari (epifizlari) yopishgan. Suyaklar bir-biri bilan bo'g'imlar yordamida bog'lanadi. Suyaklarning bo'g'imli yuzalari tog'ay to'qimalari bilan qoplangan bo'lib u almashinuv jarayonlari buzilganda va kuchli jismoniy zo'riqishlarda oson

shikastlanadi. Bo'g'im paylar, boylamlar, bo'g'im xaltalari yordamida mustahkamlanadi. Bo'g'imlar pishiq bo'lib, harakat vaqtida siljib ketmasligi lozim. Pay va boylamlar muskullarning bir qismi bo'lib, ularning qisqarish vaqtida bo'g'imlarda ham harakat paydo bo'ladi. Bo'g'im shikastlanganing belgilari: og'riq, shish, deformatsiya, harakatlanishining cheklanishi, yoki to'liq yo'qolishi. Ba'zi kasalliklarda bo'g'im atrofidagi (biriktiruvchi) to'qima zararlanib deformatsiya, qiyshayish, kam harakatlikka olib keladi

Revmatoid poliartrit

Revmatoid artrit – biriktiruvchi to'qimaning surunkali tizimli kasaligi bo'lib, aksariyat periferik bo'g'imlarning eroziv-destruktiv poliartrit tipida avj oluvchi zararlanishi bilan kichadi. Bu kasallik boshqa sistemalarning zararlanishi bilan davom etadi, asosan 20-45 yoshli odamlar, ko'proq ayollar kasallanadi. Revmatoid poliartrit bu-bugimlarning nospetsifik yalliglanishi bulib, ularning shakli o'zgarishi ya'ni deformatsiyaga uchrashi bilan namoyon buladigan surunkali kasallikdir.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Uchrash darajasi aholi o'rtasida 0,5-1,8% ni tashkil qiladi. Ayollarda erkaklarga qaraganda 3 marta ko'proq kuzatiladi. 80% hollarda kasallik 35-50 yoshga to'g'ri keladi. Kasallik boshlangandan 20 yildan keyin bemorlarning 60-90%i mehnat qobiliyatini yo'qotadilar, 1/3 qismi batamom nogiron bo'lib qoladilar. A.B. Garro 1858 yilda Revmatoid artrit atamasini taklif qildi va 1892 yilda podagradan farqlab berdi.

Revmatoid artrit kasalligining etiologiyasi va patogenezi:

- Nasliy moyillik(Autpimmun reaksiyalarga nasliy moyillik)
- Infekcion omil(Paramiksoviruslar, Gepatoviruslar, Gerpesviruslar)
- Trigger omil(Sovqotish,Giperinsolyasiya, Intoksikasiya, Mutagen dorilar, Endokrinopatiyalar, Stress)
- Ayollarda 24 oy davomida bolani ko'krak suti bilan boqish RA rivojlanishi xavfini 2 barobar kamaytiradi
- Ekzogen(viruslar, oqsillar, bakterial superagentlar va boshqalar)
- Toksik(tamaki komponentlari)
- Endogen(II tipdagi kollagen, stressor oqsillar va boshqalar)
- Nospesifik(jaroxatlar, infeksiya, allergenlar va boshqalar) sabab bo'ladi.

TASHXIS MEZONLARI (ARA)

- 1. Oxirgi 6 hafta davomida 1 soat davom etuvchi ertalabki karaxtlik
- 2. Oxirgi 6 hafta davomida 3 yoki undan ortiq bo'g'implarda shish
- 3. Oxirgi 6 hafta va undan ko'p vaqt davomida kaft-barmoq va proksimal falangalararo bo'g'implarda shish
- 4. Bo'g'implar jaroxatlanishining simmetrikligi
- 5. bo'g'implarda tipik rentgenologik o'zgarishlar (eroziyalar, bo'g'im oldi osteoporoz)
- 6. Teri osti revmatoid tug'unchalari
- 7. Qon zardobida revmatoid omil aniqlanishi

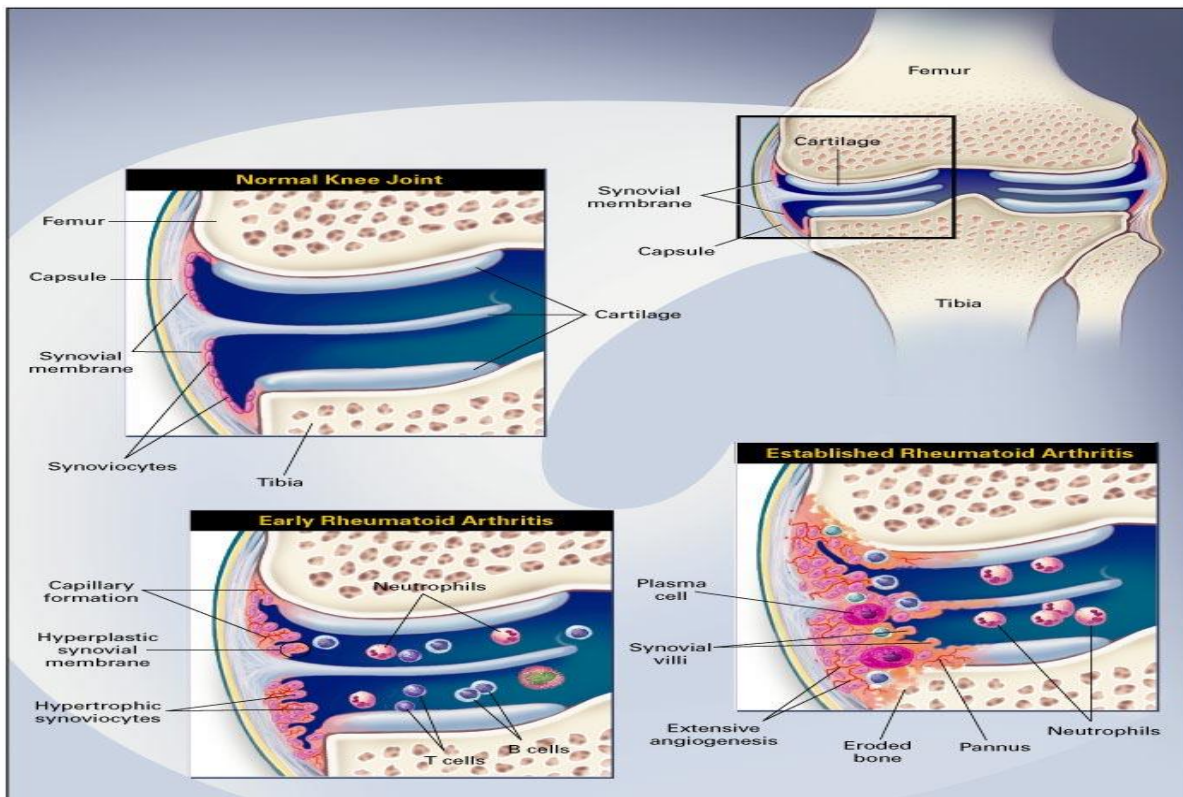
Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

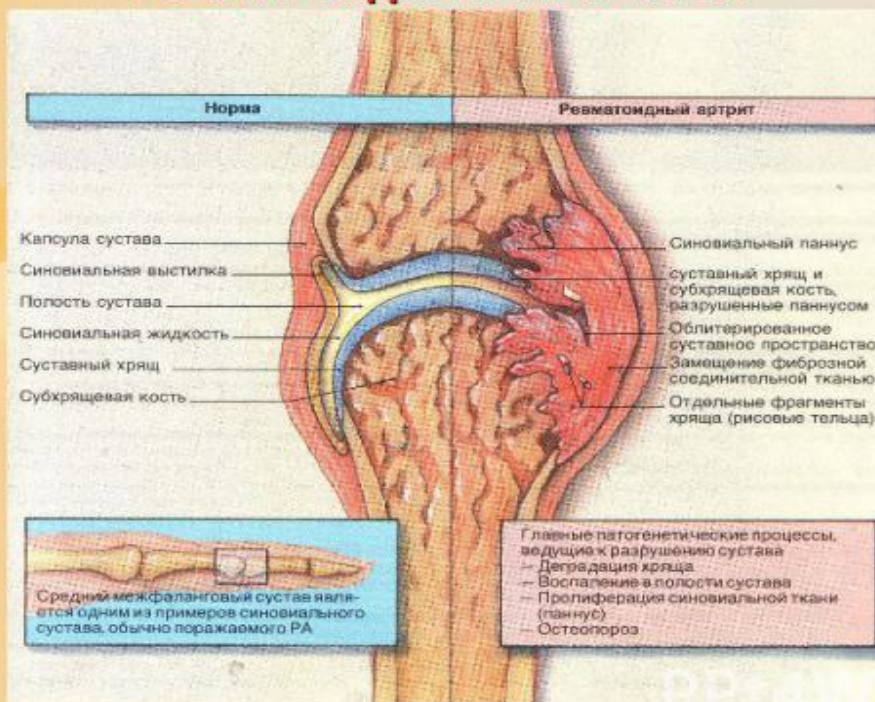
Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

СРАВНЕНИЕ НОРМАЛЬНОГО СУСТАВА С РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ

RA erta bosqichi Pannus

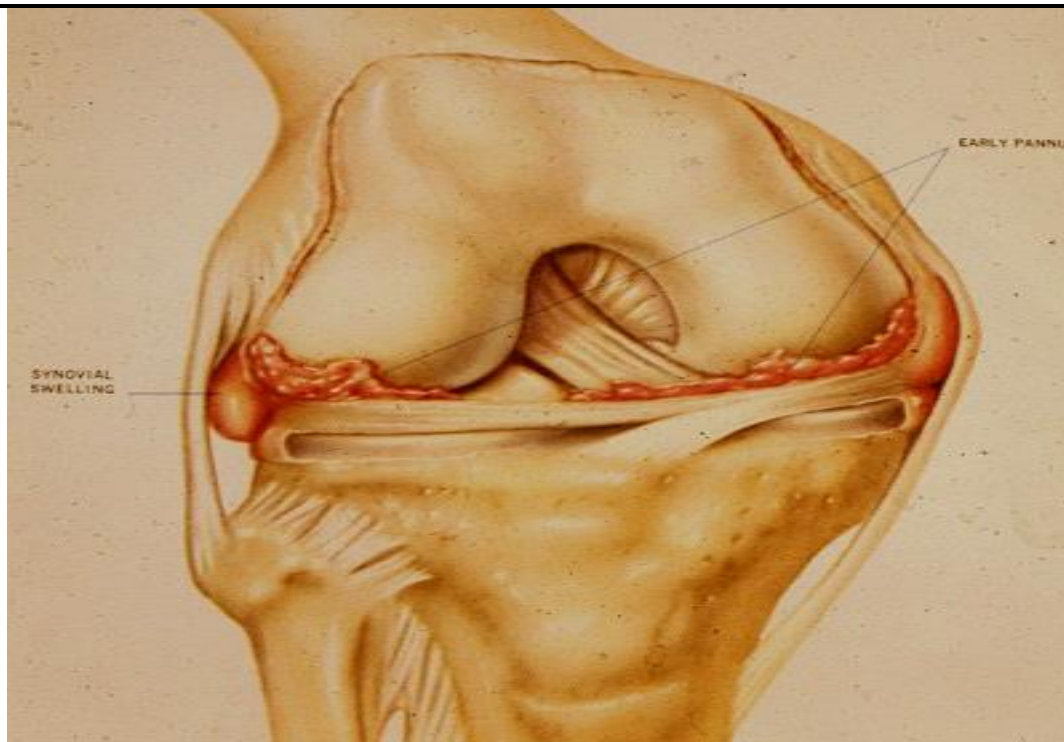
Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

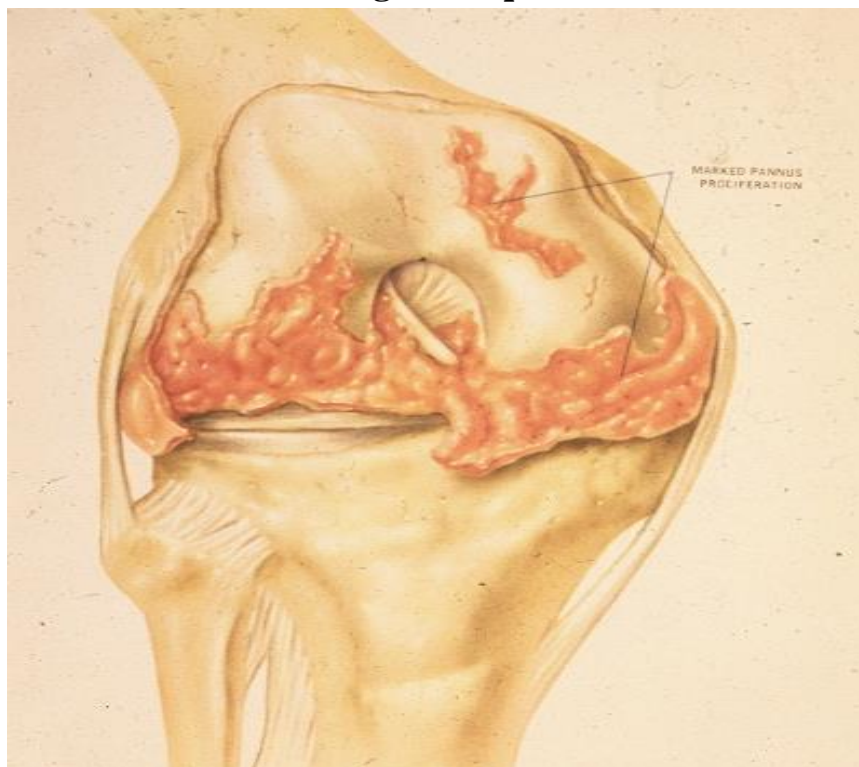
Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

RA ifodalangan bosqichi Pannus

RA kechki bosqichi suyak ankilozi

E-Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

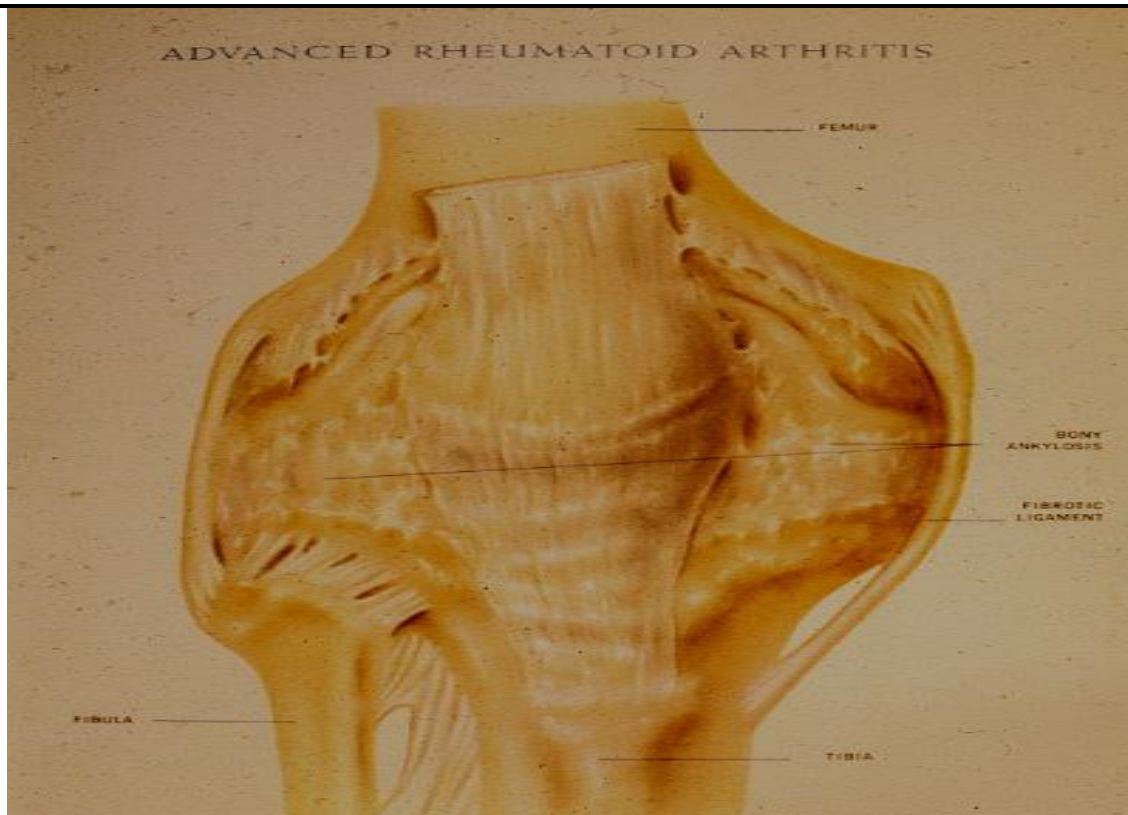
Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

1. Sinovitis 2. Fibroz ankiloz 3. Suyak ankiloz 4. Osteoporoz

Klinik belgilari

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Bo'g'imlar shishib, qizarib turadi. Mahalliy harorat ko'tariladi. Og'riq kuzatiladi. Og'riq ba'zi bemorlarda o'rindan turgandan so'ng 20-30 daqiqa o'tgach kamayib yuqoladi, ba'zilar esa kun bo'yi bezovta qiladi. Og'riqlar kasallik rivojlangan sari asta-sekin kuchayib boradi. Og'riq harakat qilganda kuchayadi, doimiy bo'lib, bo'g'imdan-bo'g'imga kuchib yurmaydi. Bemorlarda ertalab uyg'onganda «ertalabki karaxtlik» kuzatiladi. «Qolipdagidek» yoki taqalanganidek sezishi va tana harakati cheklanishi kuzatiladi. Kasallik uzoq davom etgan bemorlarda shikastlangan bo'g'imlarda kuchli deformatsiya rivojlanib, ularning harakati keskin cheklanadi. Ba'zida suyaklarning bo'g'im ichidagi uchlari bir-biri bilan yopishib bitib ketadi-ankiloz deyiladi.

Panja-falanga bo'g'imlarida ulnar tomonga, ya'ni 5 barmoq tomonga og'ib turishi-«ulnar deviatsiya» yoki «Morj suzgichi kafti» rivojlanadi. Kaft-falanga bo'g'imi bukilgan holda qotib qoladi (kontraktura).

Bo'g'imlar faoliyati cheklanib yuqolishi mumkin-bunday bemorlar oddiy ehtiyojlarini ham bajarolmay qoladilar. Kasallik qaytalanib turishi natijasida yangi bo'g'imlar shikastlanadi.

Bo'g'imlarning tashqi tomonida revmatoid tugunchalar paydo bo'ladi, ular paypaslaganda og'rimaydi, qattiq, siljiydi. Bo'g'imlarda suyuqlik yig'iladi.

Faollik darajasiga qarab revmatoid poliartrit O, I, II, III darajali bo'ladi.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Qo'lda Giberden tugunlarining paydo bo'lishi.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Revmatik tugunchalar

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Oyoqdagi o'zgarishlar rentgenda ko`rinishi.

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

E- CONFERENCE
SERIES

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Ichki organlarning zararlanishi

Revmatoid poliartritda ichki organlar ham zararlanadi. Yurakda miokardiodistrofiya kuzatiladi yoki endokardit rivojlanadi. O`pkalarning zararlanishi-surunkali pnevmoniyalarga olib keladi. Buyraklarning zararlanishi-glomerulonefritlarga olib keladi. Limfa tugunlari kattalashadi. Jigar ham zararlanadi.

Quruq keratokon'yuktivit, episklerit.

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Qondagi o'zgarishlar: Leykotsitoz, ECHT kuchayadi, C-reaktiv oqsilga qo'yilgan reaksiya musbat bo'ladi, fibrinogen miqdori ko'payib ketadi, g-globulinlar ortadi, albuminlar kamayadi.

Reitgenologik tekshirishda-osteoporoz, bo'gimlararo tirqish torayadi

Figure 1

Figure 2

RA ni kechki bosqichi uchun xarakterli rentgenologik o'zgarishlar: ko'plab eroziyalar, turg'un deformatsiya va ankilozlar

Ревматоидный артрит

Davolash.

1. Xolin qatoriga kiruvchi dorilar: delagil yoki plakvenil 0,2-0,25g kechki ovqatdan so'ng yil davomida ichiladi.
2. Salitsilatlar-atsetilsalitsilat kislota, natriy salitsilatlar buyuriladi.
3. Nosteroid yallig'lanishga qarshi dori vositalar - butadion, indometatsin, reopirin, voltaren, ortofen.
4. Oltinli tuzlar - xrizoterapiya o'tkaziladi. Krizanol 5% li-1ml dan qo'llaniladi
5. Revmatoid artritning ogir turlarida (III darajasida) glyukokortikoid gormonlar qo'llaniladi. Prednizolon 0,005 g, deksametazon 0,04g, bo'g'imlar ichiga 30-100 mg dan gidrokortizon yuboriladi.
6. Fizioterapiya-bo'g'imlarga UVCH, diatermiya, massaj, balchiqlar rodonli mineral suvlardan vannalardan foydalaniladi.
7. Kasallikni remissiya davrida sanatoriya va kurortlarda davolanadi.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th February, 2024

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

► I – gormonal davolash:

Prednisolon, Methypred

Kenalog, diprosan bo'g'im orasiga

► II – YaQNP

SOG-2 Inhibitorlari

Ketonal

Brufenum

Ortophenum

► III – Physiotherapiya

► IV - Immobilizatsiya, orthopedik chora-tadbirlar

Jarrohlik usuli bilan davolash

► Synovektomiya

► Bo'g'imni protezlash

► Artrodez

► Qo' panjasida jarrohlik muolajalari

Oldini olish.

Surunkali yallig'lanish o'choqlarini davolash. Sovqotishdan o'zini asrash. Organizmni chiniqtirish. Allergiya kasalliklar bilan ogrigan bemorlarni «D» nazoratiga olish. Kasallikni qo`zishini oldini olish

Foydalanilgan adabiyotlar:

Asosiy adabiyotlar:

I.Haydarov.G`.O. "Ichki kasalliklar" Toshkent "Abu Ali ibn sino" nashriyoti 2002 yil.

II.Ziyaeva M.F "Terapiya" "Ilm ziyo" nashriyoti 2014 yil.

III.Tursunov S.T. "Sog`lom turmush tarsi" Toshkent "Ilm ziyo" nashriyoti 2006 yil. Qo`shimcha adabiyotlar:

IV.Qarshiboeva M.T. "Terapiyada hamshiralik ishi" metodik qo`llanma. Toshkent, 2007 yil.

V.Internet saytlari [www..ziyonet.uz](http://www.ziyonet.uz). www.wikipedia.uz. www.Lexuz.uz.

